Tadqiqot UZ

ЎЗБЕКИСТОН ОЛИМЛАРИ ВА ЁШЛАРИНИНГ ИННОВАЦИОН ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАРИ

МАВЗУСИДАГИ КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛЛАРИ

2021

- » Ҳуқуқий тадқиқотлар
- » Фалсафа ва ҳаёт соҳасидаги қарашлар
- » Тарих саҳифаларидаги изланишлар
- » Социология ва политологиянинг жамиятимизда тутган ўрни
- » Иқтисодиётда инновацияларнинг тутган ўрни
- » Филология фанларини ривожлантириш йўлидаги тадқиқотлар
- » Педагогика ва психология соҳаларидаги инновациялар
- » Маданият ва санъат соҳаларини ривожланиши
- » Архитектура ва дизайн йўналиши ривожланиши
- » Техника ва технология соҳасидаги инновациялар
- » Физика-математика фанлари ютуқлари
- » Биомедицина ва амалиёт соҳасидаги илмий изланишлар
- » Кимё фанлари ютуқлари
- » Биология ва экология соҳасидаги инновациялар
- » Агропроцессинг ривожланиш йўналишлари
- » Геология-минерология соҳасидаги инновациялар

31 YANVAR
№24

CONFERENCES.UZ

ТАСВИРИЙ САНЪАТ ВА ДИЗАЙН

1. Xasanova Munisa Ziyodulla qizi
KOMPOZITSIYA TASVIRIY SAN'ATNING O'QUV PREDMETI SIFATIDA. KOMPOZITSIYA SXEMALARI (UCHBURCHAK, DOIRA, ELLIPS VA H.K.) TO'G'RISIDA. 7
2. Шамурадова Дурдона Муротовна
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ НА УРОКАХ ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОГО ИСКУССТВА КАК ОДНО ИЗ УСЛОВИЙ ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА И ЭФФЕКТИВНОСТИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА 10
3. Yakubova Nafisa Odiljanovna
MINIATYURA ISHLASHDA NISBAT KO`RINISHI 12
4. Аллаёрова Шахноза
СОВРЕМЕННОЕ ИСКУССТВО И ЕГО ЗНАЧЕНИЕ 14

MINIATYURA ISHLASHDA NISBAT KO`RINISHI

Yakubova Nafisa Odiljanovna
Guliston davlat universiteti o'qituvchisi
+998975692991
Tulaboeva Bahoroy Avalbekona.
Guliston davlat universiteti talabasi

Annotatsiya: Memoriy muhitga inson o'z hayoti davomida foydalanadigan barcha narsalar-samoat texnikasi, sanoat buyumlari, transport vositalari madaniy-maishiy buyumlar kiradi. Inson barcha narsalarning o'lcho'vidir, shuning uchun yer yuzida yaratilgan barcha narsalar uning o'lchovlariga mos keladi.

**Kalit so`zlari:** tasviriy san`at, rassom, madaniyat, qobiliyat, mehnat, muloqat, tabiat, gozallik.

Nisbat keng ma'noda nomalum bir kattalikni boshqa ma'lum kattalikka nisbatlash orqali topish imkonini beradigan munosabatdir. Nisbat tushunchasi o'zining dastlabki ma'nosida ifodalanayotgan chiziq uzunligining haqiqatda mavjud bo'lgan uzunligiga nisbatini bildiradi. Nisbat sonlarda yoki ma'lum o'lchamdagi to'g'ri chiziq kesmalari orqali ifodalanishi mumkin. Nisbat bo'lganligi tufayli biz chiziqlarni, xaritalarini, tarixlarni o'qish imkoniyatiga ega bo'lamiz. Ushbu holatda nisbat chizilgan jism o'lchamlari uning haqiqatdagi o'lchamlariga mos kelishi darajasini ifodalaydi. Inson ko'rayotgan biror narsaning kattaligini real sezish uchun uni yaxshi ma'lum bo'lgan boshqa bir narsa bilan aqlan solishtirib ko'rishi lozim. Ko'smik stansiyalar tomonidan olingan Oy yuzasi suratlaridagi jisimlarning o'lchamlarini nigohan aniqlashimizga imkon yo'q, chunki unda solishtirish etaloni bo'lib hizmat qilishi mumkin bo'lgan ilgari bizga ma'lum bo'lgan biror-bir buyum ko'zga tashlanmaydi. Shu sababga ko'ra baland tog' manzaralari tasvirlarida, dengiz ko'rinishlarida o'lchamining solishtirma birligi sifatida xizmat qilishi mumkin bo'lgan ko'z o'rgangan biror bir buyum bo'lmasa, o'lchamlarini va masofani sezish qiyindi. Inson o'z faoliyati natijasida dunyoni o'zgartira borib, binolar, muhandislik inshoatlari ular majmualari va shaharlardan iborat moddiy muhitni shakllantiradi.

Memoriy muhitga inson o'z hayoti davomida foydalanadigan barcha narsalar-samoat texnikasi, sanoat buyumlari, transport vositalari madaniy-maishiy buyumlar kiradi. Inson barcha narsalarning o'lcho'vidir, shuning uchun yer yuzida yaratilgan barcha narsalar uning o'lchovlariga mos keladi. Nisbat asosiy kattaliklarning o'lchov birligi bilan oddi solishtirishdagina iborat bo'lib qolmaydi. Inson barcha narsalarning o'lchovi ekanligi ko'p ma'noga egadir. Bu tushuncha uchta tamon birligida ko'rilishi lozim. Inson bo'yi va qomati asosiy o'lchovlarining antropometrik ma'lumotlarini ochib beruvchi birinchi tamonibino, inshaotlar va boshqa barcha narsalarning fizik kattaliklarini aniqlashda asosiy omil bo'lib xizmat qiladi. Bir hayvon iniday uy, yoki bir necha metrlik stul ma'nosiz narsalardir. Buyumlar o'lchovlarini kamaytirish chegarasi aniqlashd oson masalan; past eshikdan kirish qiyin, lekin ularning o'lchovlarini oshirish masalasi ancha murakkabdir, ikkinchisidan inson faoliyatining va atrof muhit bilan bog'liqligini turli-tumanligida namoyon bo'ladi. Jamiyat hayoti faoliyati ifodalovchi jarayonlar qanchalik turli-tuman murakkab bo'lsa, sun'iy shakllantirishga qo'llaniladigan talablarni yuzaga keltiradigan aloqalar ham shunchalik murakkab va keng bo'ladi. Birinchi navbatda bu jamiyat extiyojlari tufayli yuzaga kelgan yangi inshoatlar, buyumlar va funksiyalarda namoyon bo'ladi. Shu tufayli kompozitsiyada mashtab tushunchasiga insonning rivojlanoyatgan talablarini ifodalovchi fizik kattaliklarning nisbati ham kiradi.

Kichik nisbatlarga noziklik hos bo'lib, odatda kompozitsiyada shakllarda, buyumlarda binolar, interyerlarda, shinam va tinch holatni tashkil qilishda qo'llaniladi. Interyerlar o'ziga hos nisbatga egadir. U ekstryerdagiga nisbatan o'zgachadir. interyer nibati ekstryer nisbatiga qaraganda insonga ko'proq yaqindir. Binoning tashqi ko'rinishi xajmi insonga interyerga nibatan mahobatlidir. Nisbiylik- shakl va uning unsurlarining insonga, o'rab turgan fazoga va boshqa shakllarga nisbatan

MINIATYURA ISHLASHDA NISBAT KO`RINISHI

Yakubova Nafisa Odiljanovna
Guliston davlat universiteti o'qituvchisi
+998975692991
Tulaboeva Bahoroy Avalbekona.
Guliston davlat universiteti talabasi

Annotatsiya: Memoriy muhitga inson o'z hayoti davomida foydalanadigan barcha narsalar-samoat texnikasi, sanoat buyumlari, transport vositalari madaniy-maishiy buyumlar kiradi. Inson barcha narsalarning o'lcho'vidir, shuning uchun yer yuzida yaratilgan barcha narsalar uning o'lchovlariga mos keladi.

**Kalit so`zlari:** tasviriy san`at, rassom, madaniyat, qobiliyat, mehnat, muloqat, tabiat, gozallik.

Nisbat keng ma'noda nomalum bir kattalikni boshqa ma'lum kattalikka nisbatlash orqali topish imkonini beradigan munosabatdir. Nisbat tushunchasi o'zining dastlabki ma'nosida ifodalanayotgan chiziq uzunligining haqiqatda mavjud bo'lgan uzunligiga nisbatini bildiradi. Nisbat sonlarda yoki ma'lum o'lchamdagi to'g'ri chiziq kesmalari orqali ifodalanishi mumkin. Nisbat bo'lganligi tufayli biz chiziqlarni, xaritalarini, tarixlarni o'qish imkoniyatiga ega bo'lamiz. Ushbu holatda nisbat chizilgan jism o'lchamlari uning haqiqatdagi o'lchamlariga mos kelishi darajasini ifodalaydi. Inson ko'rayotgan biror narsaning kattaligini real sezish uchun uni yaxshi ma'lum bo'lgan boshqa bir narsa bilan aqlan solishtirib ko'rishi lozim. Ko'smik stansiyalar tomonidan olingan Oy yuzasi suratlaridagi jisimlarning o'lchamlarini nigohan aniqlashimizga imkon yo'q, chunki unda solishtirish etaloni bo'lib hizmat qilishi mumkin bo'lgan ilgari bizga ma'lum bo'lgan biror-bir buyum ko'zga tashlanmaydi. Shu sababga ko'ra baland tog' manzaralari tasvirlarida, dengiz ko'rinishlarida o'lchamining solishtirma birligi sifatida xizmat qilishi mumkin bo'lgan ko'z o'rgangan biror bir buyum bo'lmasa, o'lchamlarini va masofani sezish qiyindi. Inson o'z faoliyati natijasida dunyoni o'zgartira borib, binolar, muhandislik inshoatlari ular majmualari va shaharlardan iborat moddiy muhitni shakllantiradi.

Memoriy muhitga inson o'z hayoti davomida foydalanadigan barcha narsalar-samoat texnikasi, sanoat buyumlari, transport vositalari madaniy-maishiy buyumlar kiradi. Inson barcha narsalarning o'lcho'vidir, shuning uchun yer yuzida yaratilgan barcha narsalar uning o'lchovlariga mos keladi. Nisbat asosiy kattaliklarning o'lchov birligi bilan oddi solishtirishdagina iborat bo'lib qolmaydi. Inson barcha narsalarning o'lchovi ekanligi ko'p ma'noga egadir. Bu tushuncha uchta tamon birligida ko'rilishi lozim. Inson bo'yi va qomati asosiy o'lchovlarining antropometrik ma'lumotlarini ochib beruvchi birinchi tamonibino, inshaotlar va boshqa barcha narsalarning fizik kattaliklarini aniqlashda asosiy omil bo'lib xizmat qiladi. Bir hayvon iniday uy, yoki bir necha metrlik stul ma'nosiz narsalardir. Buyumlar o'lchovlarini kamaytirish chegarasi aniqlashd oson masalan; past eshikdan kirish qiyin, lekin ularning o'lchovlarini oshirish masalasi ancha murakkabdir, ikkinchisidan inson faoliyatining va atrof muhit bilan bog'liqligini turli-tumanligida namoyon bo'ladi. Jamiyat hayoti faoliyati ifodalovchi jarayonlar qanchalik turli-tuman murakkab bo'lsa, sun'iy shakllantirishga qo'llaniladigan talablarni yuzaga keltiradigan aloqalar ham shunchalik murakkab va keng bo'ladi. Birinchi navbatda bu jamiyat extiyojlari tufayli yuzaga kelgan yangi inshoatlar, buyumlar va funksiyalarda namoyon bo'ladi. Shu tufayli kompozitsiyada mashtab tushunchasiga insonning rivojlanoyatgan talablarini ifodalovchi fizik kattaliklarning nisbati ham kiradi.

Kichik nisbatlarga noziklik hos bo'lib, odatda kompozitsiyada shakllarda, buyumlarda binolar, interyerlarda, shinam va tinch holatni tashkil qilishda qo'llaniladi. Interyerlar o'ziga hos nisbatga egadir. U ekstryerdagiga nisbatan o'zgachadir. interyer nibati ekstryer nisbatiga qaraganda insonga ko'proq yaqindir. Binoning tashqi ko'rinishi xajmi insonga interyerga nibatan mahobatlidir. Nisbiylik- shakl va uning unsurlarining insonga, o'rab turgan fazoga va boshqa shakllarga nisbatan

o‘lchamlari jihatidan mos keladi. Barcha narsalar inson gavdasi o‘lchamlari bilan solishtirilishi lozim. Buyumlarning nisbati haqidagi tasavvur insonni o‘rab turgan buyumlarda kundalik foydalanish jarayonida shkllanadi. Nisbat to‘g‘ridan-to‘g‘ri ma’noda buyum o‘lchamlarining chizmadagi kattaligi bilan uning haqiqiy o‘lchamiga nisbatidir. Kompozitsiyalar ishlashida nisbat seganda, tarixiy obidalar yoki tabiat manzaralarining o‘lcha,lari jihatdan insonga nisbatan mos kelishidir. Bu ma’noda nisbatni absalut emas, balki nisbiy kattalikdir. Nisbat jihozlari, maishiy buyumlar va shularga o‘xshash narsalarni o‘lchamlarini bir biriga mos kelishi, atrof muhit bilan mutanosib bo‘lishiga etibor berish lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. R. Hasanov. Maktab tasviriy san`atni o`rgatish metodikasi.
2. B.N.Oripov. tasviriy faoliyat metodikasi. “ilmiy Ziyo” T.: 2017 y.
3. N.Rostoven. O`rta maktabda tasviriy san`atni o`qitish metodikasi. M:1980 y.

SERTIFIKAT

24

Yakubova Nafisa Odiljanovna

MINIATYURA ISHLASHDA NISBAT KO'RINISHI

O'ZBEKISTON OLIMLARI VA YOSHLARINING INNOVATSION ILMIY-AMALIY TADQIQOTLARI

mavzusidagi Respublika 24-ko'p tarmoqli
ilmiy konferensiyasida «FAOL ISHTIROKI»
uchun taqdirlanadi.

http://doi.org/10.26739/online_24

TADQIQOT.UZ

YANVAR 2021

CONFERENCES.UZ

Tadqiqot
Tadqiqot.uz direktori
O. Alajanova

SERTIFIKAT

24

Tulaboeva Bahoroy Avalbekona

MINIATYURA ISHLASHDA NISBAT KO'RINISHI

O'ZBEKISTON OLIMLARI VA YOSHLARINING INNOVATSION ILMIY-AMALIY TADQIQOTLARI

mavzusidagi Respublika 24-ko'p tarmoqli
ilmiy konferensiyasida «FAOL ISHTIROKI»
uchun taqdirlanadi.

http://doi.org/10.26739/online_24

TADQIQOT.UZ

YANVAR 2021

CONFERENCES.UZ

Tadqiqot
Tadqiqot.uz direktori
O. Alajanova